

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Ene Mölter
Nõo Vallavalitsus
vald@nvv.ee
Voika tn 23
Nõo alevik, Nõo vald, 61601

Meie 10.03.2025 nr 5.1-3/44788-26

ETTEKIRJUTUSE TÄITMISE KONTROLLI PROTOKOLL

Sotsiaalkindlustusamet (SKA) teostas 2022. aastal järelvalvet Nõo Vallavalitsuses, et kontrollida kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatavate sotsiaalteenuste ja muu sotsiaalabi osutamise kvaliteeti ning lastekaitsealase töö korraldamist.

2023. aastal tegi SKA järelkontrolli, mille raames tuvastati, et Nõo Vallavalitsus ei ole järginud kõiki lastekaitseseaduses ja sotsiaalhoolekande seaduse § 144 lõike 1 punktis 8 sätestatud nõudeid. SKA tegi 06.12.2023 Nõo Vallavalitsusele puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutuse nr 5.1-3/44788-21. Ettekirjutuste täitmise tähtaeg oli 31.12.2024.

22.01.2025 algatas SKA ettekirjutuse täitmise kontrolli. Ajavahemikul 22.01.2025-03.03.2025 kontrolliti juhuvalimi alusel STARi kantud lastega seotud juhtumite viitenumbritega 21247769967, 24272989180, 21245977622, 24274841528, 24274162726 menetlemist.

Ettekirjutuse täitmise kontrolli viisid läbi järelvalve peaspetsialist Annika Steinberg ja juhtivspetsialist Aasa Harjak.

28.02.2025 edastas Nõo Vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhataja täiendava informatsiooni seoses lastekaitsetöö korraldamisega Nõo vallas.

SKA tuvastas, et Nõo Vallavalitsus on täitnud ettekirjutuse täies ulatuses ning lõpetab järelvalvemenetluse.

ETTEKIRJUTUSE TÄITMISE KONTROLLIMISE KOKKUVÕTE

Ettekirjutusega pandud kohustused:

1. Tagada abivajavast lapsest teadasaamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks vajalike meetmete pakkumine.

Alus: Lastekaitseseaduse (Lasteks) § 17 lõige 1 punkt 3, mille kohaselt on KOVi ülesanne lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

SKA seisukoht: ettekirjutus on täidetud.

Analüüsitud menetlustest on kolmes nõue täidetud, kuid kahes menetluses (24274841528 ja 24274162726) on see täidetud osaliselt. Arvestades juhtumite asjaolusid kogumis, loeb SKA ettekirjutuse täidetuks.

2. Tagada kõigi last mõjutavate otsuste vastuvõtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuse kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel laste huvide väljaselgitamine ning lähtuda otsuse tegemisel nendest kui esmatähtsast kaalutlusest.

Alus: LasteKS § 21 lõige 1, mille kohaselt tuleb kõigi last mõjutavate otsuste vastuvõtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuse kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel selgitada välja lapse huvid ning lähtuda otsuse tegemisel nendest kui esmatähtsast kaalutlusest, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

SKA seisukoht: ettekirjutus on täidetud.

Viie analüüsitud menetlusest on ühes menetluses (21245977622) nõue täitmata. Kuivõrd neljas menetluses on see täidetud, loeb SKA ettekirjutuse täidetuks.

3. Tagada, et lapse huvide väljaselgitamisel selgitatakse välja kõik asjasse puutuvad asjaolud, kuulatakse laps ära, selgitatakse otsuse mõju lapsele ning kõiki asjaolusid kogumis hinnates kujundatakse põhjendatud seisukoht lapse huvide kohta seoses kavandatava otsusega.

Alus: Lasteks § 21 lõike 2 punktid 1-3, mille kohaselt tuleb lapse huvide väljaselgitamiseks selgitada välja kõik asjassepuutuvad lapse olukorra ja isikuga seonduvad asjaolud ning muu informatsioon, mis on vajalik, et hinnata otsuse mõju lapse õigustele ja heaolule; selgitada lapsele kavandatava otsuse sisu ja põhjuseid, kuulata laps ära tema vanust ja arengutaset arvestades sobival viisil ning võtta lähtuvalt lapse vanusest ja arengutasemest tema arvamus arvesse ühe asjaoluna huvide väljaselgitamisel; kõiki asjassepuutuvaid asjaolusid kogumis hinnates kujundada põhjendatud seisukoht lapse huvide kohta seoses kavandatava otsusega.

SKA seisukoht: ettekirjutus on täidetud.

Menetluses viitenumbriga 21245977622 on nõue täitmata LasteKS § 21 lõike 2 punktide 1 ja 3 osas. Neljas menetluses (21247769967, 24274841528, 24274162726, 24272989180) on nõue täidetud.

4. Tagada abivajava lapse abivajaduse hindamine enne lapsele sobiva meetme määramist.

Alus: Lastekaitseaduse (LasteKS) § 28 lõige 1, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

SKA seisukoht: ettekirjutus on täidetud.

Arvestades, et viiest menetlusest kahes (24274162726 ja 24274841528) on lapse abivajadus hindamata, kolmes menetluses (24272989180, 21247769967, 21245977622) on lapse abivajadus hinnatud, loeb SKA ettekirjutuse täidetuks.

5. Tagada kõikides juhtumimenetlustes juhtumiplaani ja tegevuskava koostamine ning abivajavale lapsele abi osutamisel võrgustikutöö rakendamine, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekandeseaduses sätestatud korras.

Alus: LasteKS § 29 lõige 2, mille kohaselt tuleb abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras.

SKA seisukoht: ettekirjutus on täidetud.

Kuna kontrollitud viiest menetlustest kolmes (24274162726, 24272989180, 24274841528) oli nõue täidetud, loeb SKA ettekirjutuse täidetuks.

6. Tagada abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel lapse arvamuse välja selgitamine ja dokumenteerimine ning lisada selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile.

Alus: LasteKS § 29 lõige 5, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitama ja dokumenteerima lapse arvamuse ning lisama selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile, kui eriseadus ei sätesta teisiti, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3.

SKA seisukoht: ettekirjutus on täidetud.

Kõigis kontrollitud menetlustes oli laste arvamus välja selgitatud ja dokumenteeritud.

7. Tagada lastekaitseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kandmine sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse (STAR) sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras.

Alus: SHS § 144 lõige 1 punkt 8, mille kohaselt kannab kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras andmed lastekaitseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

SKA seisukoht: ettekirjutus on täidetud.

Kontrollitud menetlustes (21245977622, 21247769967, 24274841528 ja 24272989180) oli nõue ettekirjutuse tähtjaks (s.o 31.12.2024) täitmata, kuid kuna ettekirjutuse täitmise kontrolli ajal lisati STARi tagantjäreli vajalikud dokumendid ja toimingud, loeb SKA ettekirjutuse täidetuks.

LASTEKAITSE JUHTUMITE MENETLEMISE ANALÜÜS

Ettekirjutuse täitmise kontrollimise käigus analüüsiti STARi kantud lastega seotud juhtumite viitenumbritega 21247769967, 24272989180, 21245977622, 24274841528, 24274162726 menetlemist.

Juhtumimenetluses viitenumbriga 21245977622 on tegemist üksi lapsi kasvatava vanemaga, kellel on majanduslikud raskused, terviseprobleemid ja sõltuvushäire. Peres kasvab kaks alaealist last (14a ja 17a).

Juhtumit oli varasemalt alalüüsitud ja puudusi tuvastatud 09.11.2023 SKA järelevalve järelkontrolli aktis nr 5.1-3/44788-18. Käesoleva ettekirjutuse täitmise järelkontrolli käigus analüüsib SKA juhtumi menetlemist alates 09.11.2023.

- Juhtumimenetlus lõpetati 07.01.2025, kuid 04.02.2025 (peale järelkontrolli teadet) algatati juhtumimenetlus uuesti kommentaariga „dokumendid vaja lisada“. Tagantjäreli lisati STARi laste arvamus 22.11.2024 kohta. 04.02.2025 seisuga nimetatud toiminguid STARis ei olnud. Rikutud on SHS § 144 lõike 1 punktis 8 sätestatud nõuet koosmõjus STARist tuleneva põhimääruse § 15 lõikes 2 sätestatud nõudega, mis kohustab STARi kandma juhtumiga seotud toimingud ja menetlustoimingud viie tööpäeva jooksul.
- 27.09.2023 saabus PPA teade, mille järgi on laste isal alkoholiprobleem ning majas viibivad pidevalt võõrad isikud, kellega üheskoos alkoholi tarvitatakse. PPA palub hinnata laste abivajadust. Peale PPA teadet on järgmine sissekanne tehtud alles 28.05.2024, s.o 8 kuud hiljem. Jääb arusaamatuks, miks ei toimunud lastekaitsealaseid tegevusi peale

- PPA teate saamist ega hinnatud laste abivajadust. Lastekaitsetöötaja ei selgitanud välja laste huve, rikkudes LasteKS § 21 lõike 1 ja lõike 2 punktides 1 ja 3 sätestatud nõudeid.
- 20.11.2024 saabus uus PPA teade, mille järgi laste isal on alkoholiprobleemid ning tema koju kogunevad erinevad isikud alkoholi tarbima. Konfliktid lahendatakse vägivallaga. PPA palub uuesti hinnata laste abivajadust.
  - 21.11.2024 teostas lastekaitsetöötaja kodukülastuse. Kodus viibis kodukülastuse ajal laste isa. Toad olid sassis, mustad ja voodipesu puudus. Isaga vesteldi toimunud kaklusest tema kodus ja laste turvalisuse teemal. Ei nähtu, et isale oleks pakutud vanemlike oskuste ja alkoholiprobleemidest vabanemiseks toetavaid teenuseid.
  - 22.11.2024 selgitas lastekaitsetöötaja välja laste arvamused. Laste sõnul on nende suhe isaga hea ning lapsed ei tunne end kodus viibides ohustatuna. Lastel on oma toad ja laste sõnul keegi neid ei sega, saavad rahulikult õppida ja mängida. Mõlemad lapsed tunnistavad, et isal on alkoholitarvitamisega probleeme.
  - Kuu aega hiljem, s.o 10.12.2024 lõpetatakse STARis menetlus kommentaariga, et pere on hakkama saanud.
  - 27.12.2024, ehk vaid kaks nädalat peale juhtumimenetluse lõpetamist, saabub uus PPA teade, milles antakse teada, et alaealiste laste isa on alkoholijoobes, märatseb, tahab kakelda ning löi tema koju alkoholi tarbima tulnud tuttavat. Seoses antud juhtumiga ning varasemalt politsei poolt edastatud abivajavate laste teadetega palub PPA hinnata laste abivajadust ning osutada vajaminevat abi.
  - Lastekaitsetöötaja teostas kodukülastuse 27.12.2024. Lapsed viibisid LSV toimumisajal kodust eemal ega näinud sündmust pealt. Isale alkoholiprobleemidest vabanemiseks teenuseid ei pakutud.
  - Juhtum on alates 13.09.2021 lastekaitsetöötaja vaateväljas, kuid ei nähtu, et isale oleks alkoholist loobumiseks ja muudeks toimetulekuoskuste parandamiseks (nt peretöötaja juhendamisel) teenuseid pakutud.
  - Aprillis 2023 oli lastel vastuvõtt vaimse tervise õe juurde, kes ei näinud vajadust lastel teenusega jätkata. STAR menetluse toimingutest ei nähtu, et peale seda oleks laste abivajadust järjepidevalt jälgitud. Laste arengu ja heaolu kohta ei ole küsitud informatsiooni laste koolidest.
  - Arvestades, et laste isal on tõsised alkoholiprobleemid ning laste elukohas käivad erinevad isikud isa juures alkoholi tarvitamas, juhib SKA tähelepanu, et lastekaitsetöötajal on oluline laste heaolu regulaarselt jälgida, kuni isa saab vajalikku ravi ja abi alkoholiprobleemist vabanemiseks. Alkoholi tarvitamisest tingitud olukorrad kujutavad suurt riski alaealistele lastele, mis võib ohustada nende tervist, elu ja arengut. Kui laste isa ei kujuta lastele ohtu, siis tuleb arvestada riskiga, et seda võivad teha teised isikud, keda isa enda koju alkoholi tarvitama lubab. Kohalikul omavalitsusel on võimalus kohustada laste isa tagama lastele turvalise elu- ja kasvukeskkonna (nt ettekirjutus, hooldus- või käitumisjuhised).
  - Juba 09.11.2023 järelkontrollis viitas SKA, et STARi toimingutest ei nähtu, et peret oleks toetatud lapsevanema alkoholi kuritarvitamise osas ning perele pole pakutud toetavaid sotsiaalteenuseid. Ka praeguste STAR andmete põhjal saab öelda, et seda pole tehtud käesoleva ajani ja lapsed on sisulise abita jäänud. Rikutud on LasteKS § 21 lõikes 1 ja lõike 2 punktides 1 ja 3 sätestatud nõudeid. Juhtumiplaani tegevuskavas on sisestatud eesmärgiks laste emotsioonidega toimetulek, alguse ajaks on märgitud 10.04.2023. Vahehindamised puuduvad. Isale tegevuskavas eesmärgid puuduvad üldse. SKA juhib tähelepanu, et tegevuskava eesmärkide osas tuleb läbi viia lapse huvidest lähtuvaid vajaduspõhiseid vahehindamisi (soovituslikult vähemalt 6 kuu tagant). Rikutud on LasteKS § 29 lõikes 2 sätestatud nõudeid, mille kohaselt tuleb lapsele abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras, tulenevalt SHS § 9 lõikest 6 peab juhtumiplaan sisaldama tegevuskava täitmise hindamise aega ja tulemust. Menetluse läbiviimist analüüsides nähtub, et juhtumikorralduslikku tööd pole sisuliselt tehtud. Lastekaitsetöötaja on peale PPA teateid teostanud kodukülastusi ja vestelnud isaga. Samuti on perele makstud sotsiaaltoetusi, kuid aktiivset isa ja laste kaasamist menetlusse pole toimunud. Lastega ei ole kontakti hoitud ja nendega on kohtunud vaid ühel korral (22.11.2024). Arvestades laste vanust, on lastega võimalik lihtsatel viisidel kontakti hoida kasutades selleks näiteks telefoni või interneti.

- Juhtumimenetlus alustati 02.01.2023. Juhtumiplaani tegevuskava ja abivajadus kinnitati STARis kaks aastat hiljem 10.02.2025.
- STAR andmetest ega lapse abivajaduse hindamisest ei selgu ema andmed hooldusõiguse kohta.
- SKA soovib puuduste kõrvaldamiseks taotleda SKA laste heaolu osakonna nõustamisteenust.

Ettekirjutuse täitmine:

- p 1 LasteKS § 17 lõige 1 punkt 3 – täidetud
- p 2 - LasteKS § 21 lõige 1 – täitmata
- p 3 Lasteks § 21 lõike 2 punktid 1-3 – täitmata
- p 4 LasteKS § 28 lõige 1 koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3 – täidetud
- p 5 LasteKS § 29 lõige 2 – täitmata
- p 6 LasteKS § 29 lõige 5 – täidetud
- p 7 SHS § 144 lõige 1 punkt 8 – täitmata

Juhtumimenetluses viitenumbriga 21247769967 on tegemist tänaseks 12-aastase poisiga, kes viibib asendushooldusteenusel Elva Perekodus, saab vaimse tervise õe teenust, tema füüsiline tervis on korras. Bioloogilise emaga ja emaemaga on lapsel suhe hea, bioloogiline isa ei ole teada. Juhtumit oli varasemalt alalüüsitud ja puudusi tuvastatud 29.12.2022 SKA järelevalve aktis nr 5.1-3/44788-10.

- Juhtum on algatatud 27.12.2021, Jõhvi lastekaitse spetsialisti abivajava lapse teatega, et Nõo valla rahvastikuregistrisse on kantud ema lapsega. Ema on lapse hooletusse jätnud, laps ei täida koolikohustust. 11.04.2022 tegi Tartu Maakohtu määruse Nõo Vallavalitsuse avalduse peale esialgse õiguskaitse korras lapse eraldamiseks vanemast, hooldusõiguse äravõtmiseks ja eestkostja määramiseks.
- 26.04.2022 suunati laps Elva Perekokusesse asendushooldusteenusele.
- 11.11.2022 määras kohus lapse eestkostjaks Nõo Vallavalitsuse.
- 2023. aastal tegeles eestkostja lapse põlvnemise tuvastamisega, et taotleda lapsele tootjakaotuspensioni ning kohtu kaudu lapse emalt elatiste väljanõudmisega.

Käesoleva ettekirjutuse täitmise järelkontrolli käigus analüüsib SKA juhtumi menetlemist alates 09.11.2023.

- Juhtumiplaani tegevuskavas on tegevuste alguse ajaks märgitud aprill, september ja november 2022, kuid ajakavas ei ole märgitud tegevuste elluviimise lõpptähtaegu. Õppeprotsessis osalemine, abi hariduse omandamisel on märgitud täideks 12.03.2024 seisuga, ülejäänud (kokku 7) 2022.a aprillis püstitatud eesmärki/tegevust ei ole hinnatud. SKA juhib tähelepanu, et tegevuskava eesmärkide osas tuleb läbi viia lapse huvidest lähtuvaid vajaduspõhiseid vahehindamisi (soovituslikult vähemalt 6 kuu tagant). Rikutud on LasteKS § 29 lõiget 2, mille kohaselt tuleb lapsele abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras, tulenevalt SHS § 9 lõikest 6 peab juhtumiplaan sisaldama tegevuskava täitmise hindamise aega ja tulemust.

Juhtumiplaani eesmärkide ja tegevuste üle vaatamisel ja planeerimisel peab osalema kindlasti laps ise, tema perevanem ja lastekaitsetöötaja, siin on väga oluline arutelu ja koostöö.

- Järelevalvetoimingute ajal on STARi lisatud järgmised toimingud 25.11.2024 vestlus lapsega ja Elva Perekodu sotsiaaltöötajaga, 14.12.2024 kaks toimingut – telefonivestlus ja kirjavahetus Elva Perekoduga, 16.12.2024 helistamine lapse emale, 03.01.2025 suhtlus Elva Perekodu sotsiaaltöötajaga, 24.01.2025 lapse arvamuse väljaselgitamine ja telefonivestlus lapse emaga. 03.02.2025 seisuga nimetatud toiminguid STARis ei olnud. Rikutud on SHS § 144 lõike 1 punktis 8 sätestatud nõuet koosmõjus STARist tuleneva põhimääruse § 15 lõikes 2 sätestatud nõudega, mis kohustab STARi kandma juhtumiga seotud toimingud ja menetlustoimingud viie tööpäeva jooksul.
- SKA juhib tähelepanu, et menetluse eest vastutavaks töötajaks on märgitud töölt lahkunud ametnik, mis viitab, et juhtumit üle ei korrektselt ole võetud.

Ettekirjutuse täitmine:

- p 1 LasteKS § 17 lõige 1 punkt 3 – täidetud

- p 2 LasteKS § 21 lõige 1 – täidetud
- p 3 Lasteks § 21 lõike 2 punktid 1-3- täidetud
- p 4 LasteKS § 28 lõige 1 koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3 – täidetud
- p 5 LasteKS § 29 lõige 2 – täitmata
- p 6 LasteKS § 29 lõige 5 – täidetud
- p 7 SHS § 144 lõige 1 punkt 8- täitmata

Juhtumimenetluses viitenumbriga 24272989180 on tegemist hooldusõigusvaidluse juhtumiga, kus lapsevanematel on keerulised omavahelised suhted. Peres kasvab kolm alaealist last (9a, 6a, 3a).

- Pere on lastekaitsetöötaja vaateväljas alates 26.08.2024.
- Juhtumiplaani tegevuskavas on märgitud eesmärgiks laste emotsionaalne toetamine, kuhu on lisatud tegevustena mänguterapeudi ja vaimse tervise õe teenus. Alguseks on märgitud 01.10.2024, kuid puudub tegevuse vahehindamine. SKA juhib tähelepanu, et tegevuskava eesmärkide osas tuleb läbi viia lapse huvidest lähtuvaid vajaduspõhiseid vahehindamisi (soovituslikult vähemalt 6 kuu tagant). Tulenevalt SHS § 9 lõikest 6 peab juhtumiplaan sisaldama tegevuskava täitmise hindamise aega ja tulemust. Samuti puudub STARis informatsioon lapsevanemate tulemustest seoses Gordoni perekoolis osalemisega ja edasisest tegevusplaanist, kas ja kuidas on vajalik vanemate vahelist suhtlemist veel toetada. Sellest tulenevalt on kohalikul omavalitsusel oluline LasteKS § 21 lõike 2 punktist 1 ja 3 teha koostööd mänguterapeudiga ning uurida laste emotsionaalse heaolu kohta.
- STAR toimingutest ei nähtu, et oleks suheldud mänguterapeutidega info vahetuseks. Seoses laste emotsionaalse heaolu hindamise ja jälgimisega on vajalik küsida informatsiooni mänguterapeudilt.
- On positiivne, et lastekaitsetöötaja on teostanud kodukülastusi ning on menetlusse kaasanud mõlemad vanemad ja lapsed. Laste abivajadus on hinnatud ning mõlema lapse arvamus on välja selgitatud ning dokumenteeritud. Lastekaitsetöötaja on vahetanud informatsiooni kooli psühholoogiga ning on korraldanud ümarlaudu. Lastele on tagatud mänguteraapia ja vanematele võimaldati osaleda Gordoni perekooli koolitusel.
- Tagantjärele on STARi lisatud PPA kirjad (25.09 ja 26.09), vastus kohtu nõudele (01.11.2024), kohtumäärus (04.12.2024), kriminaalmenetluse lõpetamise määrus (12.12.2024) ja vestlus laste isaga (24.01.2025). 04.02.2025 seisuga nimetatud toiminguid STARis ei olnud. Rikutud on SHS § 144 lõike 1 punktis 8 sätestatud nõuet koosmõjus SHSist tuleneva põhimääruse § 15 lõikes 2 sätestatud nõudega, mis kohustab STARi kandma juhtumiga seotud toimingud ja menetlustoimingud viie tööpäeva jooksul.

Ettekirjutuse täitmine:

- p 1 LasteKS § 17 lõige 1 punkt 3 – täidetud
- p 2 LasteKS § 21 lõige 1 – täidetud
- p 3 Lasteks § 21 lõike 2 punktid 1-3 – täidetud
- p 4 LasteKS § 28 lõige 1 koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3 – täidetud
- p 5 LasteKS § 29 lõige 2 – täidetud
- p 6 LasteKS § 29 lõige 5 – täidetud
- p 7 SHS § 144 lõige 1 punkt 8 – täitmata

Lihtmenetluses viitenumbriga 24274841528 on tegemist lastega (12a ja 8a), kes elavad koos emaga isast lahus ja ema elukaaslane on vägivaldne ema suhtes.

- Juhtum on algatatud 23.11.2024 abivajava lapse teatega lasteabist, häirekeskusse oli pöördunud laste isa, kelle oli helistanud laps. Laps andis teada, et kasuisa peksab laste ema. Häirekeskus edastas teate politseile.
- 25.11.2024 võttis lastekaitsetöötaja ühendust laste isaga. Lapsevanemad elavad lahus, suhtluskord nädal isa ja nädal ema juures toimib. Isa sõnul toimus intsident ema kodus. Väiksem poiss magas enamuse ajast, ta äratati alles politsei tulekul. Sellest, mis juhtus, teab tema suurema venna ja ema jutu põhjal. Vanem poiss kuulis ja nägi ning helistas isale. Lastekaitsetöötaja pakkus lastele psühholoogi teenust või vaimse tervise õe juurde

minekut. Isa soov oli, et ta vaatab nädala, kas ja mida poisid võiksid vajada. Rikutud on LasteKS § 28 lõikes 1 sätestatud nõuet, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust.

- 27.11.2024 ja 28.11.2024 selgitas lastekaitsetöötaja välja kummagi lapse arvamuse. Noorem poiss on eluga rahul, suhe mõlema bioloogilise vanemaga on hea, meeldib olla nii ema kui isa juures, mõlemas kohas on oma tuba, koolis läheb hästi. Muresid laps ei väljendanud.
Vanema poisiga võeti jutuks 23.11.2025 intsident, mille kohta laps ütles, et saab ema uue mehega muidu hästi läbi ja ei muretse ega karda selle pärast, mis juhtus. Mõlema vanema juures elades on tal oma tuba ja suhted head. Vanemad on tema jaoks alati olemas. Muresid ei ole. Lastekaitsetöötaja on märkinud vestluse kokkuvõttesse, et kui isa soovib lapsega psühholoog juurde minna, on vald nõus teenusele suunama maksimaalselt neli korda. SKA juhib tähelepanu, et lapse abivajaduse hinnangut, millele tuginedes teenust pakutakse, ei ole koostatud.
- 02.12.2024 helistas lastekaitsetöötaja laste isale ning sai infot, et poistel on läinud väga hästi, ei ole märganud mingeid muutusi ega kurbust. Kõik toimib, koolis läheb hästi, poisid on terved ja rõõmsad. Lastekaitsetöötaja andis taas teada, et kui isa näeb, et pojad vajavad mingit tuge, siis helistagu ja valla poolt saab aidata (rahalise toega teraapiasse suunata). SKA selgitab, et abivajaduse hindamise eesmärk on tagada olukord, kus lapsele ei kohaldata juhuslikke ja käepäraseid meetmeid, mis kohaliku omavalitsuse üksusel olemas on, vaid selgitatakse välja lapse tegelik vajadus ning otsitakse sobivaid meetmeid nende vajaduste rahuldamiseks.
- 02.12.2024 on juhtum lõpetatud kommentaariga „Probleem lahendatud“, 04.02.2025 on sotsiaaltöö spetsialist märkinud menetluse uuesti aktiivseks kommentaariga – vajalike dokumentide lisamine.
- 04.02.2025 on STARi salvestatud tagantjärele 27.11 ja 28.11.2025 koostatud laste arvamused. Rikutud on SHS § 144 lõike 1 punktis 8 sätestatud nõuet koosmõjus STARist tuleneva põhimääruse § 15 lõikes 2 sätestatud nõudega, mis kohustab STARi kandma juhtumiga seotud toimingud ja menetlustoimingud viie tööpäeva jooksul.
- Positiivne on, et mõlema lapsega ja nende isaga on vesteldud ja nende arvamus STARis fikseeritud. Samas laste emaga, kelle suhtes vägivalda tarvitati ja kelle juures lapsed suhtluskorrast lähtuvalt elavad ning tema elukaaslasega, väidetava lähisuhtevägivalla toimepanijaga, ei ole STARi andmetele tuginedes vesteldud. Kui vastava korralduse on andnud PPA lähisuhtevägivalla asjus algatatud uurimise huvides, siis peaks see olema ka juhtumis ära mainitud. Kui aga PPA ei ole eelnenut palunud, on LasteKS § 21 lõike 2 punktist 1 tulenevalt lastekaitsetöötajal oluline võtta koheselt kontakti laste emaga ja tema elukaaslasega, kellest otseselt sõltub juhtumi subjektideks olevate laste turvalisus ja heaolu.

Ettekirjutuse täitmine:

- p 1 LasteKS § 17 lõige 1 punkt 3 – osaliselt täidetud (meetmeid on pakutud, kuid abivajadus on hindamata)
- p 2 LasteKS § 21 lõige 1 – täidetud
- p 3 LasteKS § 21 lõike 2 punktid 1-3 – täidetud
- p 4 LasteKS § 28 lõige 1 koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3 – täitmata
- p 5 LasteKS § 29 lõige 2 – ei saa hinnata, kuna hetkel ei näe menetluses võrgustikutöö vajadust.
- p 6 LasteKS § 29 lõige 5 – täidetud
- p 7 SHS § 144 lõige 1 punkt 8 – täitmata

Lihtmenetluses viitenumbriga 24274162726 on tegemist suhtlusõiguse vaidlusega. Peres kasvab kaks alaealist last (5a ja 7a).

- Juhtum on kohaliku omavalitsuse vaateväljas alates 15.10.2024 ning KOV menetluses lihtmenetlusena.
- 22.10.2024 suunati lapsed KOV korralduse alusel mänguteraapiasse. 06.02.2025 esitas laste ema taotluse mänguteraapiaga jätkamiseks. Samuti vajab üks lastest regulaarset logopeedilist ja eripedagoogilist arendustegevust. Menetluse toimingutest ei nähtu, et laste abivajadus oleks hinnatud. Rikutud on LasteKS § 28 lõikes 1 sätestatud nõuet, mille

kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust.

- 06.02.2025 saabus teade kohtult, mille järgi võib laste heaolu ja turvalisus isa käitumise tõttu olla ohus. Kohus teatas, et ema ei pea lapsi isale üle andma.
- Menetluse toimingutest ei nähtu, et kohalik omavalitsus oleks küsinud laste toimetuleku kohta informatsiooni lasteaiast ega vahetanud infot mänguterapeudiga, kelle juures lapsed on varasemalt käinud. 17.01.2025 kohtumäärusest ilmneb, et isa elukohta on vajalik teha pistelist kontrolli. STAR toimingtest ei nähtu, et Nõo Vallavalitsus oleks suhelnud isa elukohajärgse kohaliku omavalitsusega. Lastekaitsetöötajal on oluline LasteKS § 29 lõikest 2 tulenevalt võtta ühendust isa elukohajärgse KOViga, et vahetada informatsiooni kodukülastustest ja hinnata järjepidevalt laste turvalisust isaga suhtlemisel. Isa elukohajärgne KOV omab paremat ülevaadet isa toimetuleku kohta ja koostöö teise KOViga on laste huvide tagamiseks ja kaitseks vajalik.
- Juhtumi asjaolud viitavad, et tegemist on keerulise suhtlusõigusvaidlusega ning vanemate ja laste toimetuleku parandamiseks ei piisa ühekordsetest meetmetest. Sellest tulenevalt on kohalikul omavalitsusel oluline LasteKS § 21 lõike 2 punktist 1 tulenevalt algatada juhtumimenetlus.
- Positiivne juhtum on see, et KOV on taganud laste psühholoogilise heaolu toetamiseks mänguteraapia, on suhelnud menetluse jooksul mõlema vanemaga, toimunud on lastega kohtumised ja vestlused ning lastekaitsetöötaja sekkus operatiivselt laste üleandmise juurde, kuna ema avaldas, et kardab isa.

Ettekirjutuse täitmine:

- p 1 LasteKS § 17 lõige 1 punkt 3 – osaliselt täidetud (mänguteraapiat on pakutud, kuid abivajadus on hindamata)
- p 2 LasteKS § 21 lõige 1 – täidetud
- p 3 LasteKS § 21 lõike 2 punktid 1-3 – täidetud
- p 4 LasteKS § 28 lõige 1 koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3 – täitmata
- p 5 LasteKS § 29 lõige 2 – täidetud
- p 6 LasteKS § 29 lõige 5 – täidetud
- p 7 SHS § 144 lõige 1 punkt 8 – täidetud

(allkirjastatud digitaalselt)
Annika Steinberg
peaspetsialist (järelevalve)

Annika Steinberg
56723959, annika.steinberg@sotsiaalkindlustusamet.ee